

Vergeet dementie, onthou mens!
Wat we van mensen met dementie kunnen
leren ...

Olivier Constant
Expertisecentrum Dementie Vlaanderen
Studiedag 'Lokale uitdagingen ontroefd' - ouderenraden
in stroomversnelling
1 juni 2018
@ Brussel

vergeet
dementie
onthou mens

Lessen van de experts

"Ik zeg altijd: voor mij draait de wereld
veel te snel. Daarom ben ik zo dankbaar
met de ondersteuning
van de buddies bij Het Ventiel.
Ik vergeet het gevaar, ik vergeet
het verkeer als we gaan wandelen en ...
Weet je, voor mijn echtgenote is het zo
belangrijk dat ze kan vertrouwen
op anderen voor mijn veiligheid als ze
er zelf niet kan bij zijn.
Begrepen en geholpen worden,
daar begint toch alles bij?"

expertisecentrum
dementie
vlaanderen

vergeet
dementie
onthou mens

Lessen van de experts

"Vorige week liep ik een oude schoolvriendin
tegen het lijf die ik drie jaar niet meer
had gezien. Bleek dat ze net als ik dementie
had en we hebben daar heel open over gepraat.
We hebben zelfs veel gelachen en ...
als we niet op een woord konden komen voelde
dat helemaal niet erg. Omdat je mekaar
zo goed kent hadden we er op de duur plezier in.
Elkaar aanvaarden, dat is zo belangrijk.
En het zelf aanvaarden. Ik probeer gelukkig
te zijn met wat ik nu heb.
Je kan er niks aan veranderen, toch?"

expertisecentrum
dementie
vlaanderen

vergeet
dementie
onthou mens

Wat leren onderzoek en de dagelijkse zorgpraktijk?

- Impact communicatie op andere uitdagingen is immens
- Rechtstreeks verband tussen stigma en:
 - tijdige diagnose
 - hulpacceptatie
 - vroegtijdige zorgplanning
 - bereidheid deelname klinische trials
 - sociaal netwerk (mantelzorgers!)
 - ...

expertisecentrum
dementie
vlaanderen

vergeet
dementie
onthou mens

Wat leren onderzoek en de dagelijkse zorgpraktijk?

- Naast een medisch gegeven, dementie ook een sociologische realiteit
- Dominante visie: negatieve impact op mensen met dementie en hun omgeving
- Mensen worden vaak herleid tot hun aandoening
- Eenzijdige focus op latere fases
- Individu verdwijnt in communicatie
- Gevaar: self-fulfilling prophecy
- Gevolg: 'excess disability'
- Mensen behouden rijk emotioneel leven, nood aan contact en blijven dromen koesteren

expertisecentrum
dementie
vlaanderen

vergeet
dementie
onthou mens

If Physical Diseases Were Treated Like Mental Illness

vergeet dementie onthou mens

Campagne 2.0 - wat staat er op het menu?

- Dementieplan Vlaanderen: verduurzaming en verdieping
- Focus op media en onderwijs
- Leren van de experten!
- Opstart Vlaamse 'Werkgroep voor mensen met dementie'
- Pro-actieve mediastrategie
- Stem van mensen met dementie duidelijk laten weerklanken: awareness, beleid, projecten, onderzoek, ...
- Publicatie communicatieadvies media: voor en door mensen met dementie

Dementia words matter: Guidelines on language about dementia

- Key messages**
- This guidance is for journalists, organisations and communication departments
 - The language we use to talk about dementia influences how people with dementia are viewed and also how they feel about

Campagne 2.0 - wat staat er op het menu?

- Promotie intergenerationele initiatieven (bv. De Rusthuisklas)
- Verdere verspreiding campagneboodschap in onderwijs en media via concrete tools
- Publicatie 'Intergenerationeel leren in een dementievriendelijke samenleving'
- Verspreiding scholenkoffers LO en SO
- Nieuwe fotodatabank
- Nieuwe reeks cartoons
- Beeldverhaal 'Communicatie in de latere fases van dementie'
- Animatiefilm 'Vergeet dementie, onthou mens' en ...

It was een dag bij mensen met zware dementie. Een maakste dit beeldverhaal over hen

Campagne 2.0 - wat staat er op het menu?

- Meer dan 30 nieuwe videogetuigenissen
- Drie centrale ideeën:
 - Wat kunnen we leren van mensen met dementie?
 - Hoe kunnen we hen en hun naasten beter op weg helpen naar ondersteuning op maat (hulpaanvaarding!)?
 - Hoe kunnen we mensen met dementie zoveel mogelijk blijven betrekken in het sociale netwerk?
- Acht thema's:
 1. Wilsbekwaamheid/financiële regeitingen
 2. Pad naar informatie/hulp
 3. Diagnose/ondersteuning
 4. Communicatie/beeldvorming (cf. media)
 5. Thuiszorg/buddyprojecten
 6. Residentiële zorg/dagopvang
 7. Inclusie/intergenerationele projecten (cf. onderwijs)
 8. Cultuur/sociaal contact

Een dementievriendelijke samenleving = ...

Van harte bedankt!

Lokaardstraat 8 - B-2018 Antwerpen
t +32 3 609 56 14 | f +32 70 224 777
www.dementie.be

facebook | twitter.com/ECdementieV
https://www.facebook.com/groups/expertisecentrumdementievlaanderen
https://www.linkedin.com/company/expertisecentrum-dementie-vlaanderen

Studiedag Vlaamse Ouderenraad

Dementievriendelijke gemeenten ontrafeld

Iris De Mol, stafmedewerker ouderenbeleid
Iris.demol@vvsb.be - dementievriendelijk@vvsb.be

Een dementievriendelijke gemeenschap...

... **includeert, empowert en ondersteunt** mensen met dementie en hun mantelzorgers in alle aspecten van het dagelijkse leven.

... **moedigt personen met dementie en hun mantelzorgers** aan om **geïntegreerd** te blijven, hun **onafhankelijkheid** te bewaren, **actief te participeren** en versterkt **medezeggenschap** over hun dagelijkse leven.

... **aanvaardt** mensen met dementie zoals ze zijn.

(Life Changes Trust, 2015, p. 7; EFJD, 2016, pp. 18-20).

15 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderenraad: dementievriendelijke gemeenten ontrafeld

01-06-2018

Inhoudstafel

1. Dementievriendelijke gemeenten: een kader
2. Hoe wordt een bestuur dementievriendelijk?
3. Rol VVSG
4. Om mee naar huis te nemen...

15 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderenraad: dementievriendelijke gemeenten ontrafeld

01-06-2018

1. Dementievriendelijke gemeenten: een kader

- "Chihō"
- Toename van personen met dementie = wereldwijd
- Chronisch én 70% woont THUIS
- Hoe inclusie en participatie faciliteren?
 - Taboedoorbreking, sensibilisering en training
 - Actieve betrokkenheid en inclusie van personen met dementie
 - Lokaal bestuur als netwerkmakelaar
 - Middelen (tijd, kennis, geld, inzet,...) vrijwaren en delen
[EFJD, 2016](#)
- Geen vast 'recept'
- Voorbij de zorg
- Meer dan een label

17 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderenraad: dementievriendelijke gemeenten ontrafeld

01-06-2018

1. Dementievriendelijke gemeenten: een kader

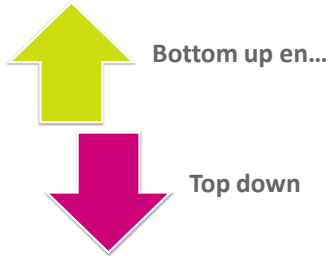

- Leeftijdsvriendelijk > Dementievriendelijk
- Verbijzonderde aandacht
- Gezonde Gemeenten
- Kracht van preventie
- Vermaatschappelijking van de zorg
- Ouderen als actieve schakel in de buurt
- Hervorming eerstelijnsgezondheidszorg
- Meer geïntegreerde en toegankelijke zorg

15 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderenraad: dementievriendelijke gemeenten ontrafeld

01-06-2018

2. Hoe wordt een bestuur dementievriendelijk?: niet of, ... of, maar en, ... en!

19 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

2.1 Laaghangend fruit

20 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

2.2 Dementievriendelijk worden doe je niet alleen!

21 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

2.3 Tools

Dementiemeter + groeppad

In de toekomst...

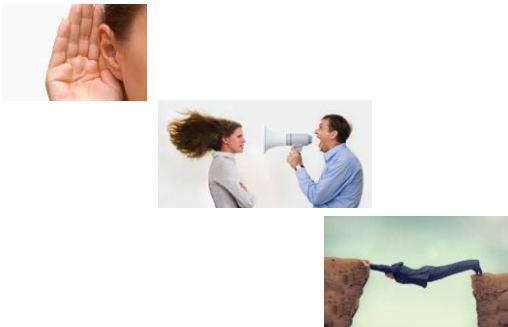
- Engagementsverklaring voor lokale besturen
- Handleiding 'Dementievriendelijke gemeente 2.0'
 - Inspirerende gids
 - Input goede praktijken + (mantelzorgers van) personen met dementie
 - ...

22 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

3. Rol VVSG?

23 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

4. Om mee naar huis te nemen...

- Niet op een eilandje
- Lokaal bestuur als spin in het web
- Adviesraden als waakhond
- Voordelen DVG > personen met dementie
- Kennisdeling – begrip – aanvaarding – actie

24 - VVSG - Studiedag Vlaamse Ouderraad dementievriendelijke gemeenten ontsafeld

01-06-2018

Dementievriendelijk Londerzeel

Vlaamse Ouderenraad
Lokale uitdagingen
01 juni 2018

Aanleiding

- Ongeveer 116 000 personen met dementie in Vlaanderen
- 70% woont thuis
- Bij elke persoon met dementie zijn minstens 3 anderen betrokken
- Veel mensen met dementie komen hun huis niet uit

Visietekst 'Dementievriendelijk Londerzeel'

- Lokale besturen, middenveld,... kunnen barrières wegwerken
- 16 acties, tussen 2016 - 2018
- Op verschillende niveaus
 - eerste lijn hulpverlening
 - thuiswonende mensen met dementie
 - mantelzorgers, familie, naasten
 - lokale samenleving
- Met verschillende noodzakelijke samenwerkingen

Actie 1: Realiseren frame

- Bekendmaking en aftoetsen concept
- Halfjaarlijkse stuurgroep
- Engagementsverklaring
- **Mee bezig:** Concretisering

Actie 2: Vorming

Basisvorming dementie door ECD Memo

- 01/17: Onthaalmedewerkers en maatschappelijk werkers OCMW - gemeente
- 10/17: Politiezone KLM (politiekorps en onthaalmedewerkers)
- 11/17: Middenstand
- **Nieuw!** 06/18: ouderenverenigingen en 10/18: Dienst 'onderhoud aan huis' en middenstand

Actie 3: Sociale kaart Actie 4: Rechtenuitputting Actie 5: Gebruiksvriendelijke materialen

- **Nieuw!** Sociale kaart
'Dementie u staat er niet alleen voor' 2017
- Verspreid via artsen, apothekers, kinesisten, thuisverpleegkundigen, zorgkundigen, gemeentelijke diensten...

Actie 6: Luisterconcerten

- Nieuwe programmatie '17-'18:
8 concerten gepland
- Coördinatie vanuit academie: Sarissa
- Locatie: Den Babbeleir
- **Nieuw!** Deelname mensen Cado
- **Vraag?** Bereiken thuiswonende mensen dementie

Actie 7: Buddy werking

- Lokale inforonde bij Samana en ouderenverenigingen
- Aanbieden basisvorming dementie aan de 'trekkers': 13 juni 18
- Opnemen met meter-peterschap binnen verenigingen

Actie 8: (Voor) leessessies

- Voorjaar 2018
- Contacten met Bib
- **Vraag?** Concretisering

Actie 9: Aanbod Cado Actie 13: Dementie en (n)u Actie 14: Familiegroep

- Aanbod Cado...
Parallel aan psycho-educatie
- **Nieuw!** Dementie en (n)u
Samenwerking RDC Halle-Vilvoorde
10 sessies: Start 18/09/18
8-12 mantelzorgers
- Familiegroep – voorjaar 2019

Actie 10: Praatcafé Dementie

- Samenwerking Grimbergen, Strombeek-Bever, Meise, Wolvertem, Kapelle-op-den-Bos
- **Nieuw!** Jaarprogrammatie 2018

Actie 11: EHBD

- 7 algemene infotassen: Bib Malderen en Londerzeel, Zorgloket, Buurttafels
- **Nieuw!** 1 'gemengde' n.a.v. 'Alzheimercode'
- 1 infotas rond jongdementie: Bib Londerzeel
- 1 infotas residenten wzc: wzc Herfstvreugde

30 ontleningen (9x jongdementie)

- **Nieuw!** Ontleenplaatsen EHBD in CADO
- **Nieuw!** 'Light versie' bij artsen, apothekers,...

Actie 12: Vakantie

- Vakantie voor personen met dementie: opgenomen in 'Dementie u staat er niet alleen voor' pg 21–22

Actie 15: Wereld dag dementie

- 21 september 2017
- Bewustmaking, communicatie d.m.v. affiches in 5 lay-outs
- **Vraag?** Hernemen affiche campagne in 2018
- **Mee bezig:** Folder met solidaire partners

Actie 16: KMO dementievriendelijk

- Info verzameld bij Zele, Dendermonde, Mechelen
- Vorming op maat (28/11) + Herhalen 09/18
- **Nieuw!** Raamsticker
- **Mee bezig:** Uitbreiden naar diegenen die vorming volgden

Tips, bedenkingen,...

Dank,

